

Landstingsstyrelsen

Motion 2012:29 av Helene Öberg och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin

Föredragande landstingsråd: Birgitta Rydberg

Ärendebeskrivning

Helene Öberg m.fl. (MP) har lagt en motion om att modernisera psykiatrin och föreslår att det ska införas en psykoterapeutisk samtalsgaranti till patienter som vårdas inom den psykiatriska heldygnsvården, att det säkerställs att samtliga patienter inom den psykiatriska heldygnsvården får en omvårdnadsplan, att det tas fram en plan för hur lokalerna inom psykiatrin ska renoveras och anpassas för att förbättra trivselen för människorna som vårdas där och slutligen föreslås att särskilt anpassade avdelningar ska finnas för ungdomar.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Att utveckla den psykiatriska vården mot allt mer av moderna behandlingsmetoder, högre grad av evidensbaserad vård, patientfokus och vårdmiljöer som stödjer tillfrisknandet har varit högt prioriterat under landstingsmajoritetens år vid makten.

Vårdtiderna inom heldygnsvården ofta är korta. Detta innebär att möjligheten till och även lämpligheten att ge psykoterapeutisk behandling är begränsad eftersom den ofta behöver ges under en längre tid. Patienter ska dock alltid ges tillgång till samtal utifrån behov. Det finns tydliga krav på vilken kompetens som ska finnas hos de anställda inom den psykiatriska

SKRIVELSE
2013-08-21

LS 1212-1651

vården. Vårdgivaren ska bland annat ha legitimerade psykoterapeuter och psykologer anställda i verksamheten. Stockholm är ett av de landsting som har bäst tillgång till psykoterapeuter i hälso- och sjukvården som helhet. Det är viktigt att den första linjens vård av patienter med lättare psykiatriska besvär och psykisk ohälsa förstärks. Patienter kan då fångas upp tidigt innan sjukdomen hinner utvecklas. Kompetensen ska enligt Alliansens budget 2014 höjas bland annat genom att antalet psykologer utökas inom primärvården.

Den psykiatriska vården ska anpassas utifrån olika patienters och patientgruppers behov. Det innebär bland annat att det finns möjlighet till samtal med de i avtal definierade kompetenser som ska finnas inom slutenvården, men också att vårdformerna anpassas utifrån olika patientgruppers förutsättningar. Bland annat ska den öppna vården utveckla ett utbud av intensivvård som särskilt riktar sig till patientgrupper där heldygnsvård inte är nödvändig, men vårdbehoven ändå är stora. Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) genomför för tillfället en översyn av kompetensen som finns inom den psykiatriska heldygnsvården.

Det finns tydliga krav i avtalen med vårdgivarna på att dokumenterade vård- och omsorgsplaner ska tas fram för patienter som vårdas inom slutenvården. Planen ska innehålla mål för planerade insatser och åtgärder för den enskilda patienten. Andelen patienter som fått en dokumenterad vård- och omsorgsplan följs upp.

Med början 2010 pågår en utveckling av heldygnsvården inom psykiatrin, bland annat genom förbättrade vårdmiljöer, inom ramen för projektet Parasollet. Centrum för psykiatriforskning som samordnar projektet. Det syftar till att utveckla såväl bemötande som innehåll i vården och den fysiska miljön. Bland annat har ett antal så kallade "lugna rum" skapats på fyra avdelningar inom barn- och ungdomspsykiatrin och vuxenpsykiatrin. Syftet med de lugna rummen är att främja patienternas välbefinnande och egenvårdsförmåga samt minska förekomsten av tvång. Under år 2013 planeras flera nya "lugna rum", bland annat inom rättspsykiatrin på Löwenströmska sjukhuset och på Danderyds sjukhus.

Som vägledning för den fortsatta utvecklingen av vårdmiljön inom heldygnsvården har rapporten God vårdmiljö - välkomnande atmosfär och trygghet tagits fram. Syftet med rapporten är att bidra till fördjupad kunskap om bland annat trivsel, trygghet och ordning inom vuxen- och barn- och ungdomspsykiatrin.

SKRIVELSE
2013-08-21

LS 1212-1651

Arbetet med att skapa nya vårdmiljöer sker också inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård (FHS) med utgångspunkt i det arbete som sker med Helydgnsvårdsprojektet Parasollet.

En handlingsplan för att förbättra slutenvården gällande lokalernas vårdmiljö och ändamålsenlighet tas fram under 2013 och 2014. Patienten ska ha tillgång till både en läkande vårdmiljö och meningsfulla hälsofrämjande aktiviteter, särskilt viktigt är det för dem som vårdas under tvång.

På S:t Görans sjukhus finns idag delar av Norra Stockholms psykiatri, bland annat helydgnsvård, som bedrivs av SLSO. I samband med analysen av lokalisering av psykiatri har konstaterats att psykiatri har behov av lokalutveckling för bättre vårdmiljö och ändamålsenlighet. Detaljplaneringen för flytten av den psykiatriska vården från S:t Göransområdet till Sabbatsbergs sjukhus pågår och kommer att innebära ett viktigt steg i moderniseringen av psykiatri.

Det pågår för närvarande ett arbete kring hur den framtida subspecialiseringen inom psykiatri ska se ut och utvecklas. I det sammanhanget prövas också behovet av särskilda vårdplatser för unga vuxna.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 augusti 2013

Motion 2012:29

Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 10 april 2013

Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 21 maj 2013 med MP-, S- och V-ledamöternas muntliga reservationer

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 15 april 2013

Torbjörn Rosdahl

Birgitta Rydberg

André Assarsson

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-08-07

LS 1212-1651

Landstingsstyrelsen

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -08- 07
Dnr. <u>LS1212-1651</u>

Protokoll IV

Motion av Helene Öberg m.fl. (MP) om att modernisera psykiatrin

Ärendebeskrivning

Helene Öberg m.fl. (MP) har lämnat en motion om att modernisera psykiatrin.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 7 augusti 2013
Motion 2012:29
Stockholms läns sjukvårdsområdes yttrande den 10 april 2013
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 21 maj 2013 med MP-, S- och V-ledamöternas muntliga reservationer
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 15 april 2013

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning

Helene Öberg m.fl. (MP) har lämnat en motion om att modernisera psykiatrin i vilken hon föreslår att landstingsfullmäktige ska ge hälso- och sjukvårdsnämnden i uppdrag att införa en psykoterapeutiskt samtalsgaranti till patienter som vårdas inom den psykiatriska heldygnsvården. Vidare föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att följa upp och säkerställa att samtliga patienter inom den psykiatriska heldygnsvården får en omvårdnadsplan. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås också få i uppdrag att presentera en plan för hur lokalerna inom psykiatrin ska renoveras och anpassas för att förbättra trivselsn för människorna som vårdas där. Slutligen föreslår motionärerna att särskilt anpassade avdelningar ska finnas för ungdomar.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) och hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet. Där framkommer att alla patienter erbjuds samtal med olika kompetenser utifrån behov. I avtalen som reglerar den psykiatriska vården finns tydliga krav på att dokumenterade vårdplaner ska tas fram inom slutenvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde år 2010 att den psykiatriska slutenvården skulle utvecklas. Arbetet sker genom Helydignsprojektet Parasollet, som syftar till att skapa en god vårdmiljö avseende såväl bemötande som innehåll i vården och den fysiska miljön.

Bakgrund

Helene Öberg m.fl. (MP) har lämnat en motion om att modernisera psykiatrin. Motionärerna föreslår att hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa psykoterapeutiskt samtalsgaranti för patienter som vårdas inom den psykiatriska helydignsvården. Vidare föreslås att hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att följa upp och säkerställa att samtliga patienter inom den psykiatriska helydignsvården får en omvårdnadsplan. Hälso- och sjukvårdsnämnden föreslås också få i uppdrag att presentera en plan för hur lokalerna inom psykiatrin ska renoveras och anpassas för att förbättra trivselen för människorna som vårdas där. Slutligen efterfrågar motionärerna särskilt anpassade avdelningar för ungdomar inom den psykiatriska helydignsvården. Hälso- och sjukvårdsnämnden och SLSO har lämnat yttranden.

Överväganden

I hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande framkommer att vårdtiderna inom helydignsvården ofta är korta. Detta innebär att möjligheten till psykoterapeutisk behandling är begränsad eftersom den ofta behöver ges under en längre tid. Patienter ska dock alltid ges tillgång till samtal utifrån behov. Det finns tydliga krav på vilken kompetens som ska finnas hos de anställda inom den psykiatriska vården. Vårdgivaren ska bland annat ha legitimerade psykoterapeuter och psykologer anställda i verksamheten. Stockholm är ett av de landsting som har bäst tillgången till psykoterapeuter i hälso- och sjukvården som helhet.

SLSO skriver i sitt yttrande att vården anpassas utifrån olika patienters och patientgruppers behov. Det innebär bland annat att det finns möjlighet till samtal med olika kompetenser inom slutenvården, men också att vårdformerna anpassas utifrån olika patientgruppers förutsättningar. Bland annat ska den öppna vården utveckla ett utbud av intensivvård som särskilt riktar sig till patientgrupper där helydignsvård inte är nödvändig, men

vårdbehoven ändå är stora. SLSO genomför för tillfället en översyn av kompetensen som finns inom den psykiatriska heldygnsvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden framför i sitt yttrande att det finns tydliga krav i avtalen på att dokumenterade vård- och omsorgsplaner ska tas fram för patienter som vårdas inom slutenvården. Planen ska innehålla mål för planerade insatser och åtgärder för den enskilda patienten. Andelen patienter som fått en dokumenterad vård- och omsorgsplan följs upp.

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde i budget 2010 att heldygnsvården inom psykiatri skulle utvecklas, bland annat genom förbättrade vårdmiljöer. Stockholms läns landsting och Karolinska Institutet driver tillsammans Centrum för psykiatrforskning som samordnar ett utvecklingsprojekt för den psykiatriska heldygnsvården, Haldygnsvårdsprojektet Parasollet. Projektet syftar till att utveckla en god vårdmiljö inom slutenvården. Det innefattar såväl bemötande som innehåll i vården och den fysiska miljön. Bland annat har ett antal så kallade "lugna rum" skapats på fyra avdelningar inom barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri. Syftet med de lugna rummen är att främja patienternas välbefinnande och egenvårdsförmåga samt minska förekomsten av tvång. Under år 2013 planeras flera nya "lugna rum", bland annat inom rättspsykiatri på Löwenströmska sjukhuset och på Danderyds sjukhus.

Som vägledning för den fortsatta utvecklingen av vårdmiljön inom heldygnsvården har rapporten God vårdmiljö - välkomnande atmosfär och trygghet tagits fram. Syftet med rapporten är att bidra till fördjupad kunskap om bland annat trivsel, trygghet och ordning inom vuxen- och barn- och ungdomspsykiatri. Arbetet med att skapa nya vårdmiljöer sker också inom ramen för Framtidens hälso- och sjukvård (FHS) med utgångspunkt i det arbete som sker med Haldygnsvårdsprojektet Parasollet.

Med hänvisning till ovanstående samt de yttranden som hälso- och sjukvårdsnämnden samt SLSO lämnat föreslår förvaltningen att motionen kan anses besvarad.

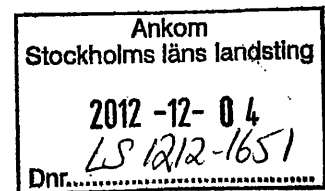
Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

2012-29

Motion av Helene Öberg (MP) m.fl. om att modernisera psykiatrin *Rotel TV*

Heldygnsvården inom psykiatrin står inför stora utmaningar. Stockholms läns landsting behöver arbeta intensivt för att patienter ska uppleva heldygnsvården som en plats för trygg vård. Riktade insatser för att stärka ungdomar, särskilt unga kvinnor, samt homosexuella, bisexuella och trans- och queerpersoner (HBTQ) är därför nödvändiga.

Stockholms Läns Landsting ska genom ökad kunskap och samordnade insatser komma till rätta med och förebygga självskadebeteende. Det ska vara obligatoriskt med en omvårdnadsplan för respektive patient. Likaså ska kvaliteten på omvårdnadsplanen höjas.

Patienterna ska erbjudas samtal med personal som har legitimerad psykoterapeutisk kompetens. Dessa ska också finnas tillgängliga dygnet runt. Och det ska vara en del i behandlingen under tiden man vårdas. Alla ska kunna få stöd av en kurator till att samordna de olika delar av livet som behövs för att fungera.

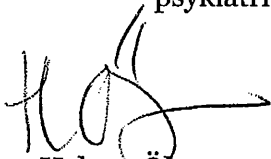
Vi vill också ge Hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att utreda personalkompetensen inom psykiatrin. En strategi ska tas fram för att säkerställa tillräcklig bemanning, rätt kompetens och möjlighet till fortsatt vidareutbildning. Mentalskötare och sjuksköterskor ska ges handledning av personal med legitimerad psykoterapeutisk kompetens i hur de på bästa sätt bemöter patienter i olika situationer.

Genom att renovera och anpassa lokalerna för heldygnsvården inom psykiatrin, ska landstinget förbättra trivseln och hälsan för de som vårdas. Det ska även finnas särskilda anpassade avdelningar för ungdomar.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

- att* hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att införa psykoterapeutiskt samtalsgaranti till patienter som vårdas inom den psykiatriska heldygnsvården
- att* hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att följa upp och säkerställa att samtliga patienter inom den psykiatriska heldygnsvården får en omvårdnadsplan
- att* hälso- och sjukvårdsnämnden snarast presenterar en plan för hur lokalerna inom psykiatrin kan renoveras och anpassas för att förbättra trivseln för människor som vårdas där

att särskilt anpassade avdelningar finns för ungdomar inom den psykiatriska heldygnsvården

Helene Öberg

Marie Åkesdotter

Vivianne Gunnarsson

Agnetha Boström

2013-04-10

Ankom Stockholms läns landsting
2013 -04- 17
Dnr.....LS 1212-1651

1:e landstingsrådssekreterare
Mårten Wallenström
Folkhälso- och psykiatriroteln (FP)

Svar på Motion 2012:29 av Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin

Vuxenpsykiatrin har idag 903 vårdplatser. Dessa är fördelade på ett 60-tal vårdavdelningar varav merparten finns inom SLSO. Det finns ett stort arbete gjort kring kartläggning och förslag inom ramen för FHS.

Några viktiga grundprinciper gäller framåt:

- Psykiatrin bör finnas på alla akutsjukhus inkl. NKS. En modern konsultverksamhet behöver utvecklas. Forskning och utveckling ska finnas integrerat i alla verksamheter.
- Heldygnsvård bör bedrivas på enheter som har en sådan storlek att säkerheten tillgodoses på ett kostnadseffektivt sätt samt ger utrymme för differentiering och subspecialisering för olika diagnosgrupper. Heldygnsvården utformas så att merparten av patienterna har enkelrum. Vårdmiljön skall vara estetiskt tilltalande. Behandlingsmetodiken ska vidareutvecklas mot en strukturerad vård med inslag av psykoedukativa insatser som bidrar till att patienten blir mer aktiv under sin vårdtid.
- Den öppna vården ska utveckla ett utbud av intensivvård med bland annat vårdprogram som särskilt riktar sig till patienter med emotionell instabilitet och utagerande beteende eller andra patientgrupper där heldygnsvård inte är nödvändig men där vårdbehoven ändå är stora.

Kompetensen inom heldygnsvården behöver ses över. Det pågår ett arbete inom SLSO kring detta med en kartläggning av alla de ca 50 vårdavdelningar som vi driver. Olika patientgrupper har naturligtvis olika behov. Bland annat skiljer sig vårdtiderna åt mellan olika avdelningar. Alla patienter bör erbjudas möjligheter till ett utbud som motsvarar deras behov. För en del grupper kan det vara viktigt med legitimerade psykoterapeuter dagtid, för andra med kuratorer, arbetsterapeuter eller sjukgymnaster.

Det har också påbörjats en kartläggning av kompetensen inom hela psykiatrin exempelvis tillgång till specialistutbildade läkare och sjuksköterskor. Inte minst inom heldygnsvården är omvårdnadskompetens av stort värde.

Anna Stenseth
Samordnande psykiatrichef
Stockholms läns sjukvårdsområde

PROTOKOLLSUTDRAG

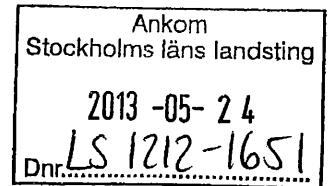
4/2013

§ 9

SAMMANTRÄDESDAG
2013-05-21

Justerat Filippa Reinfeldt (M)
 Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2013-05-21

Rofel IV

§ 9 Yttrande över motion 2012:29 av Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin
HSN 1212-1498

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över en motion av Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-04-15

Motionen

Yrkanden

1 Ordförandens (M) förslag för M-, FP-, KD- och C-ledamöterna om bifall till förvaltningens förslag

2 Helene Öbergs (MP) förslag om bifall till motionen

3 Dag Larssons (S) förslag för S-ledamöterna med instämmande av Håkan Jörnehed (V) om bifall till andra, tredje och fjärde att-satserna i motionen

Propositionsordning

Inför beslut ställer ordföranden proposition på yrkandena. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar i enlighet med ordförandens förslag.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

SAMMANTRÄDESDAG
2013-05-21

4/2013
§ 9

Reservationer

Helene Öberg (MP) reserverar sig mot beslutet.
S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet
Lisbeth Ekebon

Rätt utdraget intygas

Lisbeth Ekebon

Expedieras till:
Landstingsstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2013-04-15

HSN 1212-1498

Handläggare:
Andreas Falk

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2013-05-21, P 9

Ankom Stockholms läns landsting 2013 -05- 24 Dnr. LS 1212-1651

Rolul IV

Yttrande över motion 2012:29 av Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att Hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motionen att modernisera psykiatrin. I motionen föreslår Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) att en psykoterapeutisk samtalsgaranti införs för patienter som vårdas inom den psykiatriska heldygnsvården. De föreslår att det följs upp och säkerställs att samtliga patienter inom den psykiatriska vården får en omvårdnadsplan samt att en plan tas fram för renovering av psykiatrins lokaler.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2013-04-15
Motion 2012:29 av Helene Öberg (MP) och Vivianne Gunnarsson (MP) om att modernisera psykiatrin

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till Landstingsstyrelsen överlämna förvaltningens förslag

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

Tillgång till psykologiska behandlingar och kompetensutveckling

I de nya avtalen för vuxenpsykiatrin som drivs av SLSO och privata utförare ställs tydligare krav på kompetens som ska finnas anställd. I tidigare avtal fanns en allmän formulering att vårdgivaren ska tillhandahålla personal i den omfattning som krävs för att utföra uppdraget i enlighet med avtalet. Kraven har nu skärpts och vårdgivaren ska ha minst följande kompetenser anställda i sin verksamhet: leg läkare specialist i psykiatri, leg psykoterapeut, leg psykolog, leg sjuksköterska med specialistutbildning i psykiatri, leg arbetsterapeut och leg sjukgymnast.

Tillgången på psykoterapeutisk kompetens varierar mellan olika landsting. I november 2010 fanns det cirka 4 500 legitimerade psykoterapeuter sysselsatta inom hälso- och sjukvården i hela landet, inklusive privata aktörer, vilket motsvarar cirka 50 legitimerade psykoterapeuter per 100 000 invånare. Högst antal fanns i Stockholms läns landsting och landstinget i Uppsala län.

Psykoterapeutiska samtal inom heldygnsvården är inte helt enkelt eftersom patienterna ofta är ineliggande korta stunder och psykoterapeutiska behandlingsserier ofta sker under en längre period. Socialstyrelsen lyfter i de Nationella riktlinjerna för vård vid depression och ångestsyndrom fram ett antal effektiva psykologiska behandlingsmetoder som t. ex kognitiva och beteendeinriktade terapier (KBT), psykodynamisk terapi (PDT) och interpersonell terapi (IPT). Ångest och depressionspatienter är exempel på patientgrupper som vistas korta tider i heldygnsvården och därför anses det inte särskilt lämpligt att bedriva psykoterapi inom heldygnsvården.

Patienter som vårdas inom heldygnsvården ges naturligtvis möjlighet till dagliga samtal med olika yrkesgrupper som t. ex. skötare, sjuksköterska och läkare. I vissa fall har dessa kanske genomgått en psykoterapeutisk vidareutbildning, vilket kan vara en fördel i det dagliga samtalet mellan patient och behandlare.

En psykiatrisk avdelning vid Norra Stockholms psykiatri har bedrivit ett projekt som syftar till att vården ska bli mer patientcentrerad och individualiserad. När patienter vårdas inom heldygnsvård är det nödvändigt att patienten samtalar med både läkare, omvårdnads- och paramedicinsk personal.

I psykiatriska klinikens pilotprojekt erbjöds patienterna dagliga, tidsbokade och strukturerade samtal med samtliga yrkeskategorier enligt modellen "primary nursing". Varje patient fick ett team bestående av en till två namngivna sjuksköterskor, två till fyra mentalskötare samt en avdelningsläkare som hade ett väldefinierat ansvar för patienten. En viktig uppgift var att se till så patienten aktivt deltog i sin vård- och behandling.

I psykiatriavtalens uppföljningsplan 2013 finns ett antal uppföljningsindikatorer som mäter hur stor andel patienter med ångestsyndrom, schizofreni och depression som fått psykologisk behandling med kognitiv beteendeterapi (KBT).

Stockholm har brist på specialistutbildade sjuksköterskor i psykiatri. Därför görs en särskild satsning på att stimulera till utbildning av fler

specialistsjuksköterskor i psykiatriavtalen sedan 2012. Stimulansmodellen är utformad så att 100 tkr utfaller för varje påbörjad eller avslutad utbildning till vårdgivaren. Under 2012 var det sammanlagt 75 personer som påbörjat eller avslutat utbildning.

Omvårdnadsplaner inom heldygnsvården

Det begrepp som används inom hälso- och sjukvården är vård- och omsorgsplaner. Det är ett begrepp som omfattar samtliga planer och är att betrakta som en rubrik. I psykiatriavtalen ställs krav på framtagande av en dokumenterad vårdplan i sluten- och öppenvård.

Vårdplanen ska tas fram tillsammans med den enskilde eller tillsammans med anhörig/närstående efter den enskildes samtycke. Vårdplanen ska innehålla mål för planerade insatser och åtgärder utifrån den enskildes behov. Den kan beskriva insatser inom ett verksamhetsområde eller samordnat mellan flera verksamhetsområden. Vårdplanen ska användas aktivt under pågående behandling samt vid uppföljning och utvärdering.

Att vårdplaner upprättas i enlighet med krav i psykiatriavtalen följs upp inom ramen för den målrelaterade ersättningen. I uppföljningen ställs krav på att minst 75 procent av patienterna i heldygnsvården ska ha en dokumenterad vårdplan. Om inte målet nås utfaller vite och blir resultatet bättre utfaller bonus.

Förbättringar av psykiatrins lokaler

För att skapa en god psykiatrisk vårdmiljö krävs ett helhetsperspektiv där den fysiska miljön, bemötande, innehåll och patienternas delaktighet i vården utvecklas.

Arbetet med att utveckla den psykiatriska heldygnsvården och dess vårdmiljöer bedrivs inom ramen för olika projekt som samlats under samlingsnamnet Parasollet. Projektet koordineras av Centrum för Psykiatrforskning som utgör en resurs i arbetet för de psykiatriska verksamheterna i Stockholm.

Kompetensfrågor och arbete med ändamålsenliga lokaler kommer att vara en process under flera år som är nära kopplad till planeringen för framtidens hälso- och sjukvård (FHS).

Konkreta och planerade aktiviteter inom ramen för projektet för att utveckla och förbättra psykiatriska heldygnsvårdens vårdmiljöer är följande:

Under 2011-2012 har det testats att installera fyra stycken Lugna Rummet på fyra avdelningar inom barn- och ungdomspsykiatri och vuxenpsykiatri. Syftet har varit att utveckla metoder för tidig våldsprevention men också fungerat som en metod att främja patientens välbefinnande och egenvårdsförmåga. Under 2013 avser fler psykiatriska avdelningar inrätta lugna rum, bland annat inom rättspsykiatri på Löwenströmska sjukhuset och vid två avdelningar på Danderyd.

Inom ramen för projektarbetet som omfattar vårdmiljö i ett vidare perspektiv har det tagits fram en checklista för inventering av God Vårdmiljö. Checklistan har i psykiatriavtalen kopplats till en stimulansmodell som innebär att 100 000 kr utfaller i bonus för varje avdelning där inventering har gjorts i enlighet med checklistan. Resultaten från checklistan kommer sedan ligga till grund för förbättringar av den fysiska miljön inom heldygnsvården.

Som en del av arbetet har rapporten "*God Vårdmiljö- välkomnande atmosfär och trygghet*" tagits fram. Förhoppningen är att rapporten ska bidra till att introducera kunskap och tankesätt kring hur man skapar en god fysisk miljö på en psykiatrisk vårdavdelning. Landstingets fastighetsbolag Locum har dessutom gjort en förstudie gällande moderniseringen av vårdavdelningar bland annat innefattande psykiatrisk vård.

För att kunna förbättra vårdmiljön är det viktigt att brukarna görs delaktiga och att deras kunskap och erfarenheter tillvaratas. Heldygnsprojektet är därför en stående punkt på psykiatribeställarens brukarråd. För brukarna är det viktigt att i första hand prioritera satsningar på kompetensutveckling och breddning av kompetenser i team samt en bättre fysisk miljö inomhus och ute.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Olle Olofsson
Avdelningschef